

PATVIRTINTA

Teismo ekspertų veiklos koordinavimo
tarybos 2016-05-18 posėdyje
Protokolo Nr. KTP-13

EFEKTYVAUS TEISMO EKSPERTIZIŲ ATLIKIMO ORGANIZAVIMO VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Efektyvaus teismo ekspertizių atlikimo organizavimo veiksmų planas (toliau – veiksmų planas) parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2016 m. kovo 25 d. raštą Nr. (1.16.) 7R-2372, kuriuo Teismo ekspertų veiklos koordinavimo tarybai (toliau – TEVKT) buvo pavesta, apibendrinus suinteresuotų institucijų pateiktą informaciją apie teismo ekspertizės srityje kylančias problemas, pateikti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo teismo ekspertizės srityje.

2. Minėtas Teisingumo ministerijos raštas buvo pateiktas Teisėjų tarybai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos teismo ekspertizės centrai, Lietuvos policijos Kriminalistinių tyrimų centrai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centrai, Valstybinei teismo medicinos tarnybai, Valstybinei teismo psichiatrijos tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Teismo ekspertizės įstaigų buvo prašoma pateikti informaciją apie jų veikloje, susijusioje su teismo ekspertizės atlikimu, kylančias problemas ir galimus sprendimo būdus, *teismo ekspertizės įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų* – atlikti pavaldžių teismo ekspertizės įstaigų veiklos analizę ir pateikti siūlymus dėl galimų prioritetinių tikslų, uždavinių ir siektinų rezultatų teismo ekspertizės srityje nustatymo, taip pat siūlymus dėl teisinio reguliavimo (proceso įstatymų, Teismo ekspertizės įstatymo ir su šiais įstatymais susijusių įgyvendinamųjų teisės aktų) tobulinimo, *kitų institucijų ir įstaigų* – pateikti informaciją apie jų veikloje su teismo ekspertizės įstaigomis ir teismo ekspertais kylančias problemas, galimus sprendimo būdus, siūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo.

3. TEVKT 2016 m. kovo 30 d. raštais Nr. S-275 ir S- 276 papildomai paprašė Nacionalinės teismų administracijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento, Muitinės kriminalinės tarnybos, Valstybinės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pateikti informaciją dėl konkrečių teismo ekspertizės organizavimo problemų teismuose ir ikiteisminio tyrimo įstaigose.

4. Vidaus reikalų ministerija, Muitinės kriminalinė tarnyba, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Policijos Kriminalistinių tyrimų centras nurodė, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

5. Sveikatos apsaugos ministerija 2016 m. gegužės 2 d. rašte Nr. (1.1.20)10-3069 paaiškino, kad su teismo ekspertizės įstaigų veikla susiję klausimai jau buvo nagrinėti 2010-2011 m. tarpžinybiniuose pasitarimuose bei 2014 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Strateginio komiteto posėdžiuose, todėl pernelyg dažnas su ekspertizės įstaigų veikla susijusių klausimų nagrinėjimas gali sukelti nepagrįstas abejones Lietuvos teismo ekspertinių įstaigų veikla. Pažymėjo, kad Sveikatos apsaugos ministerijos pavaldžios teismo ekspertizės įstaigos veiklos tikslai, kriterijai bei atsakingi vykdytojai ir įvykdymo terminai nustatomi metiniuose veiklos planuose, o kontrolės sistema valdymo ir veiklos srityse vertinama atliekant auditą.

6. Valstybinė teismo medicinos tarnyba 2016 m. balandžio 20 d. rašte Nr. (1.9) SD-228 nurodė, kad įstaigoje kylančios problemos yra būdingos tik teismo medicinai ir nėra poreikio formuoti valstybės politiką jų sprendimui, taip pat nėra pagrindo svarstyti klausimą dėl prioritetinių ekspertizės rūšių nustatymo ir jų finansavimo, nes tik teisėsaugos institucijų poreikiai, sąlygoti nusikalstamumo plačiąja prasme tendencijų, gali formuoti prioritetus ekspertinėms įstaigoms.

7. TEVKT nepritarė Lietuvos Kriminalinės policijos biuro pasiūlymui trumpinti ekspertinių tyrimų terminus paprastinant teismo ekspertizės akto ir specialisto išvados įforminimo reikalavimus. Reikalavimai ekspertinių tyrimų išvados turiniui nustatyti Lietuvos Respublikos proceso įstatymuose, Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatyme. Ekspertinių tyrimų išvados turinio trumpinimas gali sąlygoti kokybinį išvados netinkamumą, nes nesant išsamaus aprašymo, būtų negalimas pilnavertis turinio vertinimas. Taip pat visi ekspertizės akto elementai (tyrimo metodai, apžiūros rezultatai, atliktų tyrimų rezultatai, jų vertinimas) yra savarankiški ir privalomi teisiniam vertinimui (teismo vertinimui).

8. Pasiūlymų dėl prioritetinių tikslų, uždavinių ir siektinų rezultatų teismo ekspertizės srityje nustatymo, teisinio reguliavimo tobulinimo, kurie galėtų būti teikiami Teisingumo ministerijai, nepateikta.

II SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

9. Veiksmų plano uždaviniai, priemonės ir veiksmai (siūlymai) parengti pagal valstybės institucijų pateiktus pasiūlymus. Veiksmų planas parengtas efektyviai bendradarbiaujant visoms ekspertinėms įstaigoms siekiant išlaikyti esamą ir plėtoti tolimesnį jų bendradarbiavimą sprendžiant bendras ekspertinių tyrimų atlikimo problemas bei įgyvendinant veiksmų plano priemones.

10. Veiksmų plano tikslas – efektyviai organizuoti teismo ekspertizės atlikimą.

11. Uždaviniai veiksmų plano tikslui įgyvendinti:

11.1. užtikrinti ekspertinių tyrimų atlikimą laiku ir kokybiškai;

11.2. didinti teismo ekspertizės įstaigų bendradarbiavimą su ikiteisminio tyrimo institucijomis ir teismais.

12. Veiksmų plano įgyvendinimą koordinuoja TEVKT.

III SKYRIUS
VEIKSMŲ PLANO UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS IR VEIKSMAI (SIŪLYMAI)

Institucija, pateikusi pasiūlymą	Identifikuotos problemos	Veiksmai (siūlymai)	Vykdytojai	Terminas
UŽDAVINYS – UŽTIKRINTI EKSPERTINIŲ TYRIMŲ ATLIKIMĄ LAIKU IR KOKYBIŠKAI TEISMO EKSPERTIZĖS ĮSTAIGOSE¹				
1 PRIEMONĖ – ĮVERTINTI MATERIALIŲ IR ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ POREIKĮ				
Sveikatos apsaugos ministerijos 2016-05-02 raštas Nr. (1.1.20) 10-3069	Dauguma ekspertinių įstaigų problemų, įskaitant naujų tyrimo metodų diegimą ir esamų tobulinimą, žmogiškųjų išteklių deficitą, kyla dėl asignavimų stokos.	1. Atlikti teismo ekspertizės įstaigų materialijų ir žmogiškųjų išteklių poreikio analizę, siekiant užtikrinti ekspertinių tyrimų atlikimą kuo trumpesniais terminais	1. Ekspertizės įstaigos	1. 2017-04-01
Generalinės prokuratūros 2016-04-19 raštas Nr. 17.2.-5005	Aktualiausia problema vis dar išlieka ekspertinių tyrimų atlikimo terminai. Pavyzdžiui, kai kurie tyrimai – teismo kompleksinės psichiatrijos ekspertizės atliekamos ilgai, dėl ko nėra galimybės laiku pabaigti prioritetinėmis laikomų bylų. Nustatant mirusiųjų asmenų mirties priežastį, tyrimai atliekami virš 3 mėnesių, todėl tokiuose tyrimuose, nenustačius asmens mirties priežasties tenka tęsti ikiteisminio tyrimo terminus.	2. Planuoti materialijų išteklių kiekį ir teismo ekspertų skaičių ekspertinių tyrimų atlikimui laiku užtikrinti	2. Ekspertizės įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos ²	2. 2017-05-01
Specialiųjų tyrimų tarnybos 2016-04-18 raštas Nr. 4-01-3108	Siekiant sutrumpinti ekspertizių atlikimo terminus būtinas didesnis kiekis žmogiškųjų resursų, todėl siūlytina, esant galimybei, padidinti ekspertizes atliekančių darbuotojų skaičių. Siūlytina LTEC skirti daugiau lėšų naujoms priemonėms įsigyti ir jas įsigyti skubos tvarka.			
Valstybinės teismo	Dauguma problemų ekspertinių įstaigų veikloje			

¹Teismo ekspertizės įstaigos – Lietuvos teismo ekspertizės centras (toliau – LTEC), Lietuvos policijos Kriminalistinių tyrimų centras (toliau – KTC), Valstybinė teismo medicinos tarnyba (toliau – VTMT), Valstybinė teismo psichiatrijos tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - VTPT), Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinų tyrimų centras (toliau - GTC)

²Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos policijos departamentas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

medicinos tarnybos 2016-04-20 raštas Nr. (1.9) 30-228	kyla dėl riboto finansavimo, kas sąlygoja žmogiškųjų ir materialųjų išteklių poreikio atsiradimą.			
Teisingumo ministerija	Teismo ekspertų trūkumą taip pat galėtų pašalinti teismo ekspertų perkvalifikavimas atlikti panašios rūšies ekspertizės.	3.Įvertinti teismo ekspertų perkvalifikavimo ekspertizės įstaigoje galimybes	3. Ekspertizės įstaigos	3. 2017-04-01
2 PRIEMONĖ – ĮVERTINTI TEISMO EKSPERTŲ RENGIMO, KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMO, KĖLIMO IR PERKVALIFIKAVIMO PROCEDŪRAS				
Teisingumo ministerija	Siekiant užtikrinti kokybišką ekspertizių atlikimą, būtina tobulinti ekspertizės įstaigų teismo ekspertų kvalifikaciją, žinias ir gebėjimus, didinti teismo ekspertų gebėjimus atlikti kelias ekspertizės rūšis.	Išanalizuoti teismo ekspertų kvalifikacijos kėlimo poreikį ir kvalifikacijos tobulinimo priemones(peržiūrėti kvalifikacijos kėlimą reglamentuojančią dokumentaciją)	Ekspertizės įstaigos	2017-01-01 2017-04-01
	Jungtinėse Amerikos Valstijose 249 universitetai siūlo su teismo ekspertizėmis susijusias programas ir kursus, Didžiojoje Britanijoje – 66 koledžai ir 19 universitetų (siūlomos nuotolinės studijos), Turkijos Stambulo universitetai siūlomos 6 programos teismo ekspertizės specializacijai. Siūlytina išanalizuoti programų su teismo eksperto specializacija poreikį. Svarstyti, ar universitetai negalėtų rengti teismo psichologijos ir psichiatrijos ekspertų.	Bendradarbiaujant su aukštosiomis mokyklomis įvertinti teismo ekspertų parengimo aukštosiose mokyklose galimybes	TEVKT, ekspertizės įstaigos	2016-10-01
	Vadovaujantis teisingumo ministro 2012-11-30 įsakymu Nr. 1R-302 patvirtintų Teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo ir teismo eksperto kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo 3 punktu teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo nuostatuose, patvirtintuose teismo ekspertizės įstaigos vadovo įsakymu, turi būti nustatyta valstybės narės teismo ekspertams, turintiems valstybės narės kompetentingos institucijos suteiktą teismo eksperto kvalifikaciją ir siekiantiems teismo eksperto kvalifikacijos	Įtvirtinti teismo eksperto kvalifikacijos suteikimo nuostatuose valstybės narės teismo ekspertams, turintiems valstybės narės kompetentingos institucijos suteiktą teismo eksperto kvalifikaciją ir siekiantiems teismo eksperto kvalifikacijos pripažinimo Lietuvos Respublikoje, tvarką	Ekspertizės įstaigos	2017-01-01

	pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarka.			
	Teismo ekspertizės įstaigose taikomi skirtingi teismo ekspertų rengimo ir kvalifikacijos suteikimo reikalavimai. Siūlytina apsvastyti, ar tos pačios srities kvalifikacijai įgyti, neturėtų būti taikomi vienodi kompetencijos ir kvalifikacijos standartai.	Įvertinti vienodų minimalių kvalifikacijos ir kompetencijos standartų, rengiant tos pačios srities teismo ekspertus, nustatymo galimybes (peržiūrėti teismo ekspertų rengimo ir kvalifikacijos suteikimo tvarką)	LTEC, KTC, VTMT	2017-03-30
3 PRIEMONĖ – ĮVERTINTI EKSPERTINIŲ TYRIMŲ ĮKAINIŲ APSKAIČIAVIMO PRINCIPUS				
Teisingumo ministerija	Teismo ekspertizės įstaigose kainos už atliekamas ekspertizes skaičiuojamos pagal skirtingas metodikas, kuriose nustatyti kainos skaičiavimo principai taip pat yra skirtingi. Be to, svarstyti, ar už tos pačios rūšies ekspertizes, atliekamas skirtingose teismo ekspertizės įstaigose, neturėtų būti imamas toks pats įkainis.	Išanalizuoti įkainių skaičiavimo metodikose kainų skaičiavimo principų suvienodinimo galimybes	Ekspertizės įstaigos, TEVKT, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos	2017-06-01
UŽDAVINYS – DIDINTI TEISMO EKSPERTIZĖS ĮSTAIGŲ BENDRADARBIAVIMĄ SU TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMIS				
1 PRIEMONĖ – SKELBTI INFORMACIJĄ APIE EKSPERTINIŲ TYRIMŲ EILES				
Teisingumo ministerija	Teisėsaugos institucijoms, siekiant užtikrinti ikiteisminio tyrimo atlikimą ar bylos nagrinėjimą per kuo trumpiausią laiką, svarbu disponuoti informacija apie ekspertizių atlikimo terminus ir eiles. Šiuo metu apie ekspertizių eiles paskelbta LTEC ir KTC interneto svetainėse. Siūlytina informaciją skelbti ne tik ekspertizės įstaigų interneto svetainėse, bet ir LTEC interneto puslapyje TEVKT skiltyje.	1. Pateikti informaciją apie ekspertizių eiles (pagal rūšis) ekspertizės įstaigoje TEVKT 2. Skelbti informaciją apie ekspertizių eiles LTEC interneto svetainėje TEVKT skiltyje	Ekspertizės įstaigos, TEVKT	2016-06-30
2 PRIEMONĖ – MOKYTI TEISĖSAUGOS INSTITUCIJŲ PAREIGŪNUS				
Lietuvos Kriminalinės policijos biuro 2016-04- raštas Nr. 38-S-	Pastebimas pareigūnų kompetencijos ir kvalifikacijos trūkumas skiriant ekspertinius tyrimus, formuluojant klausimus ir rengiant medžiagą, siūlytina organizuoti mokymus.	Parengti įvadinio (pirma kartą tapus pareigūnu) ir tęstinio mokymo programas	Ekspertizės įstaigos	2016-09-30

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centro 2016-04-20 raštas Nr. 3-116 (1.12.)	Susiduriama su neišsamos ir nepakankamos medžiagos ekspertiniam tyrimui pateikimo problema, siūlytina rengti mokymus.			
Teisingumo ministerija	Mažinti perteklinių tyrimų, kurie sąlygojami netinkamu medžiagos rengimu, užduoties ir klausimų formulavimu, skaičių.	1.Inicijuoti Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2011-01-18 rekomendacijų Nr. I-14,,Dėl užduočių specialistams ir ekspertams skyrimo“ (toliau – rekomendacijos) pakeitimus, įtvirtinant jose ekspertizės įstaigų (ekspertų) veiksmus, gavus perteklinį tyrimą 2.Informuoti teisėsaugos institucijas apie perteklinius tyrimus, kai jie buvo skirti nesilaikant rekomendacijų	TEVKT, ekspertizės įstaigos	2017-01-01
3 PRIEMONĖ – TEIKTI METODINES REKOMENDACIJAS TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMS				
TEVKT LTEC	TEVKT gavo ne vieną pranešimą iš teismų, kuriais prašoma išreikalauti iš privačių teismo ekspertų bylą ir ekspertizės aktą, nes ekspertai nepateikia sutartais terminais ekspertizės išvados, vengia bendradarbiauti su teismu, negrąžina bylos medžiagos. Pagal Civilinio proceso kodeksą (toliau – CPK)teismas už neatvykimą, kai jis šaukia, ar atsisakymą duoti išvadą dėl priežasčių, kurios buvo pripažintos nesvarbiomis, ekspertui gali paskirti iki 289 eurų baudą. Pagal Baudžiamąjį kodeksą už netinkamą teismo eksperto pareigų vykdymą, t.y. melagingos išvados surašymą, vengimą tinkamai atlikti pareigas, trukdymą teismams vykdyti	Parengti metodines rekomendacijas teismams	TEVKT, bendradarbiauja su Nacionaline teismų administracija (toliau – NTA) ir Teisėjų taryba	2016-12-01

	teisingumą yra numatyta baudžiamoji atsakomybė. Tačiau praktikoje teismai vengia taikyti ekspertams atsakomybės priemones, kurias taikyti jiems įgaliojimus suteikia įstatymai.			
Teisėjų tarybos 2016-05-18 raštas Nr. 3GP-75-(7.1.10)	Pastebimas efektyvių priemonių, kuriomis būtų užtikrinamas savalaikis ekspertizės atlikimas ir ekspertizės akto pateikimas teismui, trūkumas. Turėtų būti imtasi operatyvių priemonių, užtikrinančių ekspertinio tyrimo atlikimą ir ekspertizės akto pateikimą teismui, taip pat turi būti ieškoma priemonių, padedančių užkirsti kelią tokioms problemoms ateityje.			
TEVKT LTEC	Teismai teikia klausimus, kurie viršija teismo ekspertų kompetenciją, t.y. teisinio pobūdžio dėl kaltės, priežastinio ryšio ir pan. Taip pat teismai pasitelkia ar siūlo šalims pasitelkti kitą ekspertą pateiktai ekspertizės išvadai įvertinti (atlikti išvados įvertinimą). Įprastai kito eksperto išvados vertinimą atlieka privatūs teismo ekspertai. Atkreiptinas dėmesys, kad metodologiškai tinkamas ekspertinio tyrimo atlikimas susideda iš keleto elementų, kurių pagrindiniai yra ekspertui iškelto užduoties išanalizavimas, tinkamų (aprobuotų, moksliskai pagrįstų) tyrimo metodų iškeltiems uždaviniams spręsti parinkimas, tyrimo atlikimas naudojant objektyvius, patikimus, pagrįstus ir tiriamai situacijai tinkamus duomenis, rezultatų apibendrinimas ir išvadų pateikimas. Tam, kad būtų galima įvertinti ar ekspertizė buvo tinkamai atlikta, ar tinkamai parinkti tyrimo metodai, būtina išnagrinėti pirminius tyrimo duomenis, t.y. patį tyrimo objektą, su juo susijusius	Parengti metodinę rekomendaciją teismams ir privatiems teismo ekspertams	TEVKT, bendradarbiauja nt su NTA ir Teisėjų taryba	2016-12-01

	dokumentus, nustatytas faktines aplinkybes ir pan., tuo užtikrinant tyrimo išsamumą bei objektyvumą.			
TEVKT LTEC	<p>Praktikoje stebima tendencija, kad teismai skiria ekspertizę įmonėms, kuriose dirba privatūs teismo ekspertai, o ne konkrečiam teismo ekspertui. Tada ekspertizės aktas pateikiamas įmonės blanke arba įmonė pasisamdo ekspertus iš šalies. Pastebėtina, kad privačios įmonės nelaikytinos ekspertizės įstaigomis, todėl joms netaikomi jokie reikalavimai ir jų veikla nėra kontroliuojama, nėra nustatyta eksperto parinkimo tvarkos ir kriterijų tokiose įmonėse (valstybinėse teismo ekspertizės įstaigose yra nustatyta kas ir kaip parenka ekspertą). Be to, į teismo ekspertų sąrašą yra įrašomi tik fiziniai asmenys. Pagal CPK nuostatas ekspertus skiria teismas. Taigi, vadovaujantis šiomis nuostatomis, manytina, kad visais atvejais nutartyse turėtų būti įvardintas konkretus privatus teismo ekspertas, o ne įmonė. Priešingu atveju, kyla klausimas, kaip teismas, skirdamas ekspertizę įmonei, o ne konkrečiam ekspertui, išsprendžia klausimus dėl eksperto kvalifikacijos (pagal CPK 212 str. 2 d. teismas privalo ekspertu skirti tik reikiamą kvalifikaciją turintį asmenį, taigi teismas turi įsitikinti eksperto kvalifikacija) ir šališkumo (jeigu teismas paskiria įmonei, nėra aišku, ar toje įmonėje dirbantis ekspertas, kuris darys ekspertizę, nėra šališkas). Praktikoje kyla ir atsakomybės klausimas, kam taikytina atsakomybė už atliktą ekspertizę (pvz. Teismo</p>	Parengti metodinę rekomendaciją teismams	TEVKT, bendradarbiaujant su NTA ir Teisėjų taryba	2016-12-01

	ekspertų veiklos koordinavimo tarybai galima apskųsti tik eksperto veiksmus, kuriais pažeidžiamas etikos kodeksas). Manytina, kad teismas nutartyje turėtų nurodyti konkretų privatų teismo ekspertą iš teismo ekspertų sąrašo, o ne įmonę.			
TEVKT LTEC	Taip pat pastebėta, kad dažnai privačių teismo ekspertų ekspertinio tyrimo rezultatų įforminimas neatitinka Teismo ekspertizės įstatymo keliamų reikalavimų (aktą pasirašo ne tik teismo ekspertas, bet ir įmonės, kurioje dirba ekspertas, atstovas, kuris nėra teismo ekspertas, nenurodyta tyrimo pradžia ir pabaiga, aktas nepasirašytas ir pan.)	Parengti metodinę rekomendaciją privatiems teismo ekspertams	TEVKT	2017-02-01
Generalinės prokuratūros 2016-04-19 raštas Nr. 17.2.-5005	Pasitaiko atvejų, kai atliekant ekonomines ekspertizes, ekspertai, atsakydami į pateiktus klausimus nurodo keletą galimų variantų, nors ekspertai tokiais atvejais galėtų prašyti pateikti trūkstantus dokumentus ar reikiamus duomenis, ir atlikus tyrimus duoti konkretesnę išvadą.	Parengti informacinį laišką ikiteisminio tyrimo pareigūnams (ekspertinė praktika rodo, kad tokios išvados teikiamos jau paprašius papildomos medžiagos, jos negavus ar gavus nepilnai, tyrimas atliekamas pagal turimą (pateiktą) medžiagą, kurios nepakanka konkretesnei išvadai duoti)	LTEC, KTC, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba	2016-09-30
Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2016-04-18 raštas Nr. 1S-194	1. Teismai nesilaiko teisės aktų ir Teisėjų tarybos rekomendacijų nustatytos apmokėjimų už teismo ekspertizių atlikimą tvarkos ir įpareigoja proceso šalis už atliktą ekspertizę sumokėti tiesiogiai įstaigai, o ne teismui, užsakiusiam ekspertizę. 2. Pasitaiko atvejų, kai teismai įpareigoja ekspertus patiems paimti iš sveikatos priežiūros įstaigų medicininę dokumentaciją ir ekspertai priversti atlikti procesinius veiksmus ir aiškintis ar dokumentai yra tinkami (ar teisėti taisymai juose ir pan.), kas yra bylą tiriančių/nagrinėjančių subjektų kompetencija.	Parengti metodines rekomendacijas teismams	TEVKT, bendradarbiaujant su NTA ir Teisėjų taryba	2016-12-01

	<p>3. Ekspertizei pateikiami ne dokumentų originalai, o kopijos, kurios būna nekokybiškos.</p> <p>4. Pasitaiko atveju, kai nepateikiama atskira teismo nutartis, kurios pagrindu ekspertams pavedama atlikti ekspertizę, o nurodoma vadovautis byloje esančia nutartimi. Tokiu atveju ekspertai daro byloje esančios nutarties kopiją.</p>			
--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--	--
